

Menachem Shemi in Ein Harod

The origins of Mishkan Le'Omanut (Museum of Art) go back to the "Art Corner" of 1938 located in a small wooden hut which served as a studio for local painter Chaim Aptekar-Atar (1902-1953), the museum's initiator and founder. The first section of this permanent building was completed in 1948.

Menachem Schmidt-Shemi and Chaim Aptekar-Atar first met in 1924. Aptekar who had just arrived in the country met Schmidt, his senior by five years, who was by then an old-timer (Shemi immigrated in 1913). Atar found in Shemi a teacher, guide and a close friend.

One can learn of the deep ties between the two artists-friends from letters which were exchanged over the years. During the 2nd World War Shemi enlisted in the British Army. Whilst in Italy he shared his impressions with his friend and appealed to him to paint landscapes: "I have always pressed you: landscape".

Shemi wrote Atar (Italy, December 1944): "A few days ago I sent you a painting for the "Mishkan". It happened that several Ein Harodians passed by and a decision was made to .., purchase one of my paintings for the Ein Harod museum. This composition was chosen which has...something of the poverty and misery of Italy, let it be so..". The picture An Italian Family is on display in our exhibition.

Shemi repeatedly expressed his thoughts and identification with his friend's efforts to collect fine works of art for Ein Harod. He sent colour reproductions of modern Italian paintings "to have an idea of this too". After meeting an important Italian sculptor he wrote: "If I would have been rich I would buy one of his

sculptures for Aptekar for the "Mishkan"". On his way home (1945) Shemi visited Paris: "I will try to take a few paintings from Aberdam and Dobrinsky and other Jewish painters and send them to Aptekar...if only I could obtain at least one Soutine!" he even dreamt of a work by Modigliani.

Once at home Shemi considered following in his sons' footsteps and join a kibbutz where he would paint farmers at work alongside soil, landscape, sky. Eventually he chose to go to Safed instead.

Menachem Shemi died in 1951. The following year a memorial exhibition of his paintings was opened at the Tel Aviv museum. Chaim Atar wrote in his friend's memory in the exhibition catalogue: "Please approach these [wartime] paintings and discover how Shemi the painter – in the fullness of his own hands – draws out in love these human worms from the mire and filth in which they are immersed, raises them on their tiptoes, casts them in the purest of gold, link by link to become an unbreakable chain of life and tells them – live!" Atar concludes: "while sipping dewdrops - in his last landscapes of Safed he knelt and fell".

Menachem Shemi died when 54. Chaim Atar died two years later at 51. Shemi left a considerable inheritance which his widow Rivka chose to donate in 1959. The largest portion containing some of his finest and most important paintings she dedicated to this residence of art. Most of the Mishkan collection is on display in this exhibition alongside additional works, many of which are from private collections. Our thanks are offered to all.

Daliah Belkine, Curator

מנחם שמי בעין חרוד

חרוד. הוא שלח רפרודוקציות בצבעים מן הציור האיטלקי המודרני "שיהיה מושג גם מזה". כשנפגש עם פסל איטלקי חשוב כתב: "אילו הייתי עשיר, הייתי קונה איזה פסל שלו בשביל אפתקו ל"משכן". בדרכו חזרה לארץ (1945) ביקר בפריז: "אשתדל לקחת כמה תמונות מאברדאם ודוברינסקי ומציירים יהודים אחרים ואשלח אותן לאפתקו... לו יכלתי להשיג סוטין אחד לפחות!" גם על יצירה משל מודליאני חלם בהקיץ...

בשובו ארצה הרהר שמי באפשרות ללכת בדרכם של בניו ולהצטרף לקיבוץ: זאב היה ממקימי מעגן מיכאל ואהרן ג'ימי עמד להצטרף לחברי הכשרתו בחוקוק אלא שנפל בקרב בהיותו מפקד בפלמ"ח. "לשנה הבאה תכנית לי חדשה: רוצה אני לצייר מחיי הקיבוץ. אעלה על הבד עובדי אדמה, אחבר אותם לקרקע, לנוף, לשמים", לבסוף בחר ללכת לצפת.

מנחם שמי נפטר ב-1951. שנה לאחר מכן נפתחה במוזיאון תל אביב תערוכת זיכרון מיצירותיו. חיים אתר כתב דברים לזכר ידידו בקטלוג התערוכה: "בואו גשוֹנא לתמונות אלה [מתקופת המלחמה] ותיווכחו איך הצייר שמי – במלא חפניו – מוציא באהבה, את תולעי־אדם אלה, מן הרפש והזוהמה בה הם שקועים, מקימם על בהונות רגליהם, מצרפם לטהור שבזהב, חוליה בחוליה לשרשרת חיים בל תינתק ואומר להם – חיו!". אתר מסיים: "ובגומעו מאגלי הטל – בנופיו הצפתיים האחרונים כרע נפל".

מנחם שמי נפטר והוא בן 54. חיים אתר נפטר שנתיים אחריו והוא בן 51. שמי השאיר אחריו עיזבון עשיר וב-1959 בחרה אלמנתו רבקה לחלק את העיזבון. את החלק העיקרי ובו מן היצירות החשובות והיפות ביותר הקדישה למשכן אמנות זה. מרביתו של אוסף המשכן מוצג בתערוכה ונוספות עליו תמונות שעיקרן משל אספנים פרטיים, לכולם נתונה תודתנו.

דליה בלקין, אוצרת

ראשיתו של המשכן לאמנות בו אנו מצויים עתה ב-1938 ב"פינת אמנות" בצריף עץ קטן באטלייה של האמן המקומי חיים אפתקו־אתר (1902–1953), יוזם המוזיאון ומייסדו. בשנת 1948 נפתח חלקו הראשון של מבנה קבע זה שכוונה מאז: משכן לאמנות.

מנחם שמידט־שמי וחיים אפתקו־אתר הכירו לראשונה ב-1924. אפתקו זה אך עלה לארץ וחבר לשמידט המבוגר ממנו בחמש שנים ומי שהיה וותיק ממנו בה (שמי עלה ב-1913). אתר מצא בשמי מורה, מדריך וידיד נפש.

הידידות בין השניים מצאה ביטוייה בין השאר בעבודתם המשותפת בשנות ה-30' בכתב העת "גזית" מייסודו של גבריאל טלפיר. על הקשר העמוק שבין שני החברים־אמנים ניתן ללמוד מתוך מכתבים שהוחלפו במהלך השנים. "לבנון יקירי, הייתי בעין חרוד ודברתי עם אפטיקו על תערוכה של הקבוצה במוזיאום" (שמי לצייר מרדכי לבנון, 1940) ובאותה שנה כתב אפתקו לקרל שורץ, מנהל מוזיאון תל אביב: "רוצה אני לבקש ממנו, שיודיע לי, אם הוא כבר קיבל תשובה מאת שמידט, ואם שמידט מסכים להשתתף יחד אתי בתערוכה...".

במלחמת העולם השנייה התגייס שמי לצבא הבריטי. בתקופת שהותו באיטליה, שיתף את חברו ברשמיו ואף האיץ בו לצייר נופים: "מאז ומתמיד טענתי אליך: נוף".

שמי כתב לאתר (איטליה, דצמבר 1944): "לפני ימים אחדים שלחתי לך תמונה בשביל ה"משכן". במקרה נזדמנו אצלנו עין־חרודים והוחלט לעשות מעשה ולקנות אצלי תמונה בשביל המוזיאון של עין־חרוד. נבחרה קומפוזיציה זו, שיש בה... משהו מן העוני ומן הדכאון של איטליה. יהא כך...". התמונה "משפחה באיטליה" מוצגת בתערוכתנו.

שמי הביע שוב ושוב את מחשבותיו והזדהותו עם חברו במאמצים לאסוף יצירות אמנות משובחות לאוסף שהלך ונבנה בצריף בעין

בצבא הבריטי

הגיוס לצבא הבריטי והשהות במצרים, בלוב ובאיטליה פתחו בפני שמי הזדמנויות ואופקים שלא עמדו לו קודם לכן: אפשרות לעסוק ללא הפרעה וכאוות נפשו בציור, ולהתמסר למגוון נושאים אנושיים ונופיים שטרם התנסה בהם. באפריקה צייר את המזרח ואת חבריו החיילים, ובאיטליה התוודע אל נופיה ואל תרבותה העשירה. מעל לכל חש שזו תקופת הכנה לקראת פסגת יצירתו: "מבקש אני להיות צייר ארצישראלי צנוע וטוב במובן הנעלה, וזה אפשרי, ואין אני צריך אלא לעבוד, והרבה".

In the British Army

Shemi's enlistment into the British Army and the time spent in Egypt, Libya and Italy (1942-45) opened up opportunities and horizons he had not encountered until then, enabling him to work at his painting uninterruptedly, as he pleased. He was also able to devote himself to a range of human and landscape subjects he had not experienced before: in Africa he painted the East and his fellow servicemen, while in Italy he acquainted himself with the country's landscapes and rich culture. Above all, he felt this to be a preparatory period preceding the peak of his creativity: "I seek for myself to become a humble and good, in the sublime sense, Eretz Israeli painter, and that is possible, and there is nothing other for me than work, and much".

מפריז עד פריז

ב־1928 וב־1937 ביקר שמי בפריז. הלם החשיפה למיטב אמנות המערב הכה בו אך לא פגע בחוש הביקורת העצמית שלו. כעבור שנים יאמר: "לאחר מכן היינו כולנו חכמים יותר מדי, ואין מנוס מחוכמה זו, אבל אילו ניתן היה [...] להשיב את כל אשר אבד לנו בעטייה – היה זה הכל". בתקופה שבין שתי הנסיעות ניכרת בעבודתו השפעת המפגשים עם האמנות בפריז, בדמות ריבוי של תפיסות טכניות וצבעוניות במהלך של חיפוש דרך. ציורי עכו (1935–1936) מהווים קבוצה מגובשת ויפה במיוחד, ואפשר לזהות בה את עקבות השפעתם של אוטרילו ושל רנואר.

ביקורו השני בפריז (1937) נערך בתקופת היריד העולמי, שבו הוצגו שיאי האמנות לדורותיה. שמי נפעם מן העושר והמגוון ותוך כדי כך הציג תערוכת גלריה מיצירותיו וזכה לביקורות אוהדות ולהערכה. "צייר מסוגי מוכרח להיות כולל ואוניברסלי וליצור מתוך רחבות הדעת. [...] אני מופיע בפריז בדבר־מה חדש בצבע, ברענונות ובתפיסה. [...] בשביל הציירים כאן בפריז היו תמונותי הפתעה".

From Paris to Paris

In 1928 and again in 1937, Shemi visited Paris. He was hit hard by the shock of exposure to the best in world art, but his sense of self-criticism remained intact. Years later he said: "After that, we were all too wise, and there is no escaping this wisdom, but if it would have been possible...to retrieve all we had lost because of it – it would have been all". The interval between the two trips is typified by the influences of his confrontation with contemporary art during his first visit to Paris, and by the profusion of stylistic and colour techniques he used as elements in the search for an artistic course. The Acre paintings (1935-1936) make up a particularly fine composite group in which traces of Utrillo and Renoir can be discerned.

His second Paris visit (1937) took place during the World's Fair, where the pinnacles of artistic achievement over the ages were on display. Shemi was thrilled by the richness and variety of it all. At the same time, his one-man gallery exhibition was critically well received. "A painter of my kind must be all-inclusive and universal and produce out of a broadness of mind....I appear in Paris with something new in colour, freshness and in concept.... For the painters here in Paris, my pictures were a surprise".

Menachem Shemi: Man and Artist

“Art is as life and the human spirit – an everlasting struggle.”

– Letter to his brother Asher, 28.06.23

Menachem Shemi (1897-1951) belongs to the group of painters that worked in Eretz Israel (as pre-State Israel was called) during the first half of the 20th century, those who pioneered the course and laid the foundations of the Israeli art of painting as we know it today.

Young Shemi emigrated from Russia to Jerusalem in 1913 and joined the Bezalel School of Art. His purpose was to find for himself a new, Eretz Israeli artistic path in an Eastern spirit that would suit his aspirations. He intended to combine the artistic traditions he had imbued in his home and at the Odessa Academy of Arts with the characteristics of the best in international culture as then expressed particularly in French painting at its centre in Paris. His entire life – regrettably all too short – was dedicated to a brave, persistent, ceaseless struggle with the challenge of defining for himself a unique personal art style. He wanted it to stand the test of supreme qualities common to Western countries, while expressing Eretz Israelism at its best, with its content, views, atmosphere and colours, all forged in the furnace within the artist's own soul.

During his three decades of activity, Shemi continuously tested himself by experiencing contemporary art styles but always with close self-examination and never by way of self-disparagement and resignation. His life oeuvre testifies to the very personal process he had experienced.

The exhibition is meant to portray this process from its early beginning up to its peak during Shemi's very last years, when he lived and worked in Safed. During that time, while grappling with the profound pain of his son's death in battle during the War of Independence, Shemi experienced an incomparable outburst of original creation involving a wondrous synthesis of form, colour and abundant love for his paintings' subject matter.

מנחם שמי: אדם ואמן

"האמנות כמוה כחיים, וכנשמת האדם – מאבק לא ייפסק הוא".

– מכתב לאחיו אשר, 28.6.1923.

מנחם שמי (1897–1951) נמנה עם הציירים שפעלו בארץ-ישראל במחצית הראשונה של המאה ה-20, אלה שפרצו דרכים והניחו את היסודות לאמנות הציור הישראלית כפי שהיא מוכרת לנו כיום.

שמי הצעיר עלה מרוסיה לירושלים והצטרף לבצלאל. בארץ ביקש למצוא לעצמו דרך אמנותית חדשה, ארצישראלית, ברוח המזרח, שתהלום את מאווייו ובה־בעת תשלב בין המורשת האמנותית שספג בבית הוריו ובאקדמיה לאמנות באודסה, לבין המאפיינים של מיטב התרבות הבינלאומית, שבאו לידי ביטוי בעיקר בציור הצרפתי שמרכזו בפריז. כל חייו – שהיו, למרבה הצער, קצרים למדי – הוקדשו להתמודדות אמיצה, עיקשת ומתמידה עם אתגר זה: לנסח סגנון אמנותי אישי, שיעמוד במבחני האיכות הגבוהים המקובלים בארצות המערב ובה־בעת יבטא את הארצישראליות במיטבה – על תכניה, נופיה, אווירתה וצבעיה – מתוך צריפתה בכור ההיתוך שבנפש האמן פנימה.

במשך כשלושה עשורים העמיד שמי את עצמו במבחן מתמשך של התנסות בסגנונות הציור הרווחים, אך תמיד מתוך בחינה עצמית מעמיקה ולעולם לא על דרך של התבטלות והשלמה. יצירתו לאורך השנים מעידה על התהליך האישי מאוד שבו התנסה.

התערוכה מבקשת לשקף תהליך זה מראשיתו ועד לשיאו בשנות חייו האחרונות ממש, היא תקופת עבודתו בצפת. בתקופה זו, על רקע מצוקה קשה בעקבות נפילת בנו במלחמת העצמאות, חווה שמי פרץ יצירה מקורי מאין כמוהו והגיע לסינתזה מופלאה של צורה, צבע וביטוי של אהבה גדולה למושאי הציור.

צפת

בצפת הגיע שמי אל פסגת יצירתו, בתהליך שהיה כרוך בשברון־לב כבד עם נפילת הבן אהרון־גימי לקראת סוף מלחמת העצמאות. האסון כמו הניע פרץ רב־אנרגיה של יצירה: "היתה בי רוח התעוררות רבה, לא ידעתי כמותה בחיים".

בעבודתו מתקופה זו, צורה וצבע מעניקים תחושה של ליריות רעננה במהלך של הפשטה, שבציורים המאוחרים מגיע כדי התעלמות מכללי הפרספקטיבה. שמי הגיע למטרה שהציב לעצמו: להיות צייר ארצישראלי על רקע העושר הנעלה של תרבות העולם, לתאר את המזרח על ההווי האנושי והנופי שלו. הוא גיבש כתב־יד משלו ומימש את מאווייו לרשום את מראות עיניו מן הטבע ולעבדם בנפשו פנימה קודם שהעלה אותם כציורים על הבד.

Safed

In Safed, Shemi reached the summit of his creativity in a process that involved heart-breaking grief due to the fall in battle of his son Aharon-Jimmy towards the end of the War of Independence. The tragedy seemed to set in motion a tremendous burst of creative energy: "There arose in me a vast awakening, I never knew the likes of it in my life..."

In his work during this period, form and colour convey a sense of fresh lyricism in a move towards abstraction that in the later paintings verges on a disregard for the rules of perspective. Shemi had reached the goal he had set himself: to become an Eretz Israeli painter, with sublime universal culture as its background, depicting the East, with its human and scenic cultural patterns. He formed his own style and realised his aspirations to draw his observations from nature and to process them inside his soul prior to mounting them as paintings on canvas.

שנים ראשונות: ירושלים, טבריה, חיפה

מנחם שמי עלה מרוסיה לירושלים כאמן צעיר בראשית דרכו, מתוך כוונה ללמוד ציור בבית הספר לאמנות בצלאל, בהשראת המזרח. עד מהרה מרד באוטוקרטיות האמנותית של המנהל בוריס שץ ונטש את בית הספר, ומאז חיפש את דרכו הייחודית בעולם האמנות.

בשתי שנותיו בטבריה זכה לראשונה להתמסר לציור ולהעמיק בחיפושיו אחר דרך עצמאית של נוסח עבודה ושימוש בצבע, על סף האימפרסיוניזם. בהמשך הדרך, בחיפה, החל לבנות את תמונותיו ברוח סזאנית, בארגון מרחבי של צורות פשוטות ובהירות ובאיפוק צבעוני, ודחה את האימפרסיוניזם: "מלחמת דמים אני מכריז על אויבי זה. [...] לא למשוח צריך האמן אלא לבנות, ליצור צורות פשוטות ובהירות, הקשורות זו בזו קשר עז והגיוני. אף הקולוריט צריך להיות יסודי ככל האפשר, שאינו בא להביע מעמדו של עצם מסוים אלא את אופיו המובהק". כל חייו יעמדו בסימן מאבק זה של חיפוש אחר האמת הפנימית בציור.

First Years: Jerusalem, Tiberias, Haifa

As an aspiring young artist in 1913, Menachem Shemi emigrated from Russia to Jerusalem with the intention of studying at the Bezalel School of Art with an Eastern orientation. Soon he rebelled against the artistic autocracy of director Boris Schatz and abandoned school. From then on, he searched for his own path in the world of art.

His two years in Tiberias (1920-22) were the first time he was able to devote himself to painting and the search for an independent stylistic course. His use of colour bordered on Impressionism.

Later, in Haifa, he began composing his paintings in Cézanne's style, with the spatial organization consisting of simple, bright shapes with restrained uses of colour. He rejected Impressionism: "I declare a bloody war on this my enemy. [...] the artist should not smear but build, create simple, bright, forms interconnected by a strong and reasoned bond. The colouring too should be as basic as possible, that should not express the status of a particular object but its unique nature." His entire life will be spent in the unceasing search for the inner truth in painting.

ציונים ביוגרפיים

1897	מנדל שמידט (מנחם שמי) נולד ב־15 בדצמבר בעיר בוברויסק, רוסיה הלבנה.
1912–1913	לומד באקדמיה לאמנויות באודסה.
1913	עולה לירושלים ומצטרף לבצלאל, בית ספר לאמנות ולמלאכות האומנות. מורד במוריו.
1914–1915	מתנתק מבצלאל. בראשית ימי מלחמת העולם הראשונה עובד ברחובות ושם מכיר את רבקה זאוויץ.
1916	חוזר לירושלים ומצליח לחמוק מגיוס לצבא הטורקי. חולה בדיזנטריה. רבקה מבריחה אותו מבית החולים כשהוא מחופש לאשה.
1917	נישואי רבקה ומנחם ברחובות.
1918	מתגייס לגדודים העבריים. הולדת הבת נעמי.
1920	משתחרר מהגדודים העבריים. המשפחה עוברת לטבריה, שם הוא מועסק בחצי משרה בהוראת הציור.
1922	המשפחה עוברת לחיפה ומשתקעת ברחוב גדעון. מועסק במשרה חלקית בהוראת הציור.
1923	נולד הבן זאב.
1926	נולד הבן אהרון, המכונה ג'ימי.
1928	זוכה בתחרות על עיצוב התפאורה והתלבושות להצגה "כתר דוד" בתיאטרון הבימה (בשנות ה־30 יעסוק בהרחבה בעיצוב לתיאטרון). אוגוסט־אוקטובר: ביקור ראשון בפריז.
1935–1936	מצייר בעכו.
1937	יולי־אוקטובר: ביקור שני בפריז בימי היריד הבינלאומי. מציג תערוכת יחיד באחת הגלריות בעיר וזוכה לביקורות חיוביות. מפגש עם חשובי אמני אסכולת פריז: שאגאל, סוטיץ, קרמן, קיקואין, מאנה כץ, דוברינסקי, אברדם ואחרים.
1938	זוכה בפרס ע"ש דיזנגוף. המשפחה עוברת לדירה ברחוב בצלאל 6 בהדר הכרמל.
1942	זוכה בפרס ע"ש דיזנגוף. מתגייס לצבא הבריטי (פלוגת המהנדסים המלכותית 745) מתוך הבנה כי יותר לו לצייר בעתות הפנאי. לאחר אימונים בקהיר מוצב באל־שאט ליד סואץ.
1943	מקבל אוהל המשמש לו למגורים ולעבודה. מתמסר לציור בזמנו החופשי: נושאים מחיי הצבא והסביבה. ביולי הפלוגה עוברת לבנגזי, לוב. מסייע למורי בית הספר היהודי המקומי בהוראת הציור. מצייר לראשונה נושאים יהודיים.
1944	באפריל הפלוגה עוברת לדרום איטליה. מבקר ברומא. בספטמבר הפלוגה עוברת לנאפולי.

1945

במאי הפלוגה עוברת למילאנו. ביולי מבקר בוונציה ומרבה ברישום ובציור. בתחילת דצמבר חוזר ארצה ומשתחרר משירותו הצבאי.

1946

חוזר להוראת הציור בבית הספר ובאולפן של ההסתדרות בחיפה. תערוכת יחיד במוזיאון תל-אביב, שבה מוצגים ציורים מתקופת השירות בצבא.

1947

שוכר דירה בצפת. מצייר נופים ותפנימים של בתי כנסת עתיקים בעיר.

1948

מלחמת העצמאות. צפת מנותקת ומשוחררת על-ידי הפלמ"ח ב-10 במאי. שמי מקבל שם בית ומשפץ אותו. 19 באוקטובר: הבן אהרון-גימי נהרג בקרב "המשלט המשותף" באזור הר-טוב, בהיותו מפקד פלוגה בפלמ"ח. נקבר בבית הקברות הצבאי בקריית-ענבים.

1949

מתכנן ומקים אנדרטת זיכרון לחללי חטיבת "הראל" בקריית-ענבים. נוסע עם רבקה ברחבי הארץ לאסוף חומר ועדויות לספר חברים מספרים על ג'ימי.

1950

פונה למוזיאון תל-אביב בבקשה לקיים תערוכת יחיד שנייה ב-1951. משתתף בביאנאלה בוונציה וזוכה בפרס.

1951

זוכה בפרס ע"ש דיזנגוף. באפריל נחנכת האנדרטה לחללי חטיבת "הראל". נופל למשכב ונפטר ב-10 ביולי בחיפה. נטמן בקריית-ענבים בקרבת קבר בנו. תערוכת היחיד שתוכננה במוזיאון תל-אביב הופכת לתערוכת זיכרון (דצמבר 1952 – ינואר 1953).

1944

In April, company is transferred to southern Italy. Visits Rome. In September, company moves to Naples.

1945

In May, company moves to Milan. In July, visits Venice and prepares many drawings and paintings. In early December, returns to Palestine and is demobilised from the army.

1946

Resumes teaching art at school and at the Histadrut (General Federation of Labour) art studio in Haifa. One-man exhibition at the Tel Aviv Museum of army-period paintings.

1947

Rents apartment in Safed, paints landscapes and interiors of old synagogues.

1948

War of Independence. Safed under siege, liberated by the Palmach 10 May. Receives house there and renovates it. On 19 October, son Aharon-Jimmy, a Palmach company commander, killed in action on the Shared Stronghold near Har Tuv. Buried at Kiryat Anavim military cemetery.

1949

Plans the erection of a memorial to the fallen soldiers of the Harel Brigade at Kiryat Anavim. Travels the country with Rivka collecting material and testimonials for the book, *Friends Speaking about Jimmy*.

1950

Approaches Tel Aviv Museum with a request to hold a second one-man exhibition in 1951. Participates in Venice Biennale and wins prize.

1951

Wins the Dizengoff Memorial Prize. April dedication of Harel memorial. Falls ill and on 10 July, dies in Haifa. Buried at Kiryat Anavim cemetery close to his son's grave. The one-man exhibition planned at the Tel Aviv Museum becomes a memorial exhibition (December 1952 – January 1953).

Biographical Notes

1897

Mendel Schmidt (Menachem Shemi) is born 15 December in Bobruisk, White Russia.

1912-1913

Studies at the Odessa Academy of Arts.

1913

Immigrates to Jerusalem to join the Bezalel School of Arts and Crafts. Rebels against his teachers.

1914 - 1915

Contacts with Bezalel severed. Outbreak of World War I. Works in Rehovot and there meets Rivka Zavin.

1916

Returns to Jerusalem and dodges recruitment in the Turkish Army. Falls sick with dysentery and is helped by Rivka to escape from hospital dressed as a woman.

1917

Menachem and Rivka marry in Rehovot.

1918

Enlists in the Jewish Legion. Daughter Naomi is born.

1920

Demobilised from the Jewish Legion. Family moves to Tiberias where Shemi is appointed part-time art teacher.

1922

Family moves to Haifa and takes up residence in Gideon Street. Appointed part-time art teacher.

1923

Son Zeev is born.

1926

Son Aharon (nicknamed Jimmy) is born.

1928

Wins competition for designing scenery and costume for David's Crown at the Habima Theatre (Shemi will work extensively in theatrical design throughout the '30s). August – October: first visit to Paris.

1935 – 1936

Paints in Acre.

1937

July – October: second visit to Paris, coinciding with World's Fair. Holds one-man gallery exhibition and is favourably reviewed. Meets leading artists of the École de Paris: Chagall, Soutine, Kremegne, Kikoïne, Mane-Katz, Dobrinsky, Aberdam and others.

1938

Wins Dizengoff Prize. Family moves to apartment at 6 Bezalel Street, Hadar Hacarmel, in Haifa.

1942

Wins Dizengoff Prize. Enlists into the British Army (Royal Engineers Company 745) with understanding he will be given permission to paint in spare time. Following training in Cairo, posted to El Shat near Suez.

1943

Assigned a tent that serves as living quarters and studio. Devotes free time to painting military life and local scenery. In July, company moves to Benghazi, Libya. Gives art lessons at the local Jewish school. Paints Jewish themes for the first time.